

Edukační materiál

CVIČENÍ NA STABILITU PŘI PORUŠE CHŮZE U PACIENTŮ S PARKINSONOVOU NEMOCÍ

Štěpánka Kocábková

OBSAH

ÚVOD	3
1. SENZOMOTORICKÉ CVIČENÍ.....	4
2. CVIČENÍ VE STOJI	7
3. CVIČENÍ NA PODLOŽCE	9
4. ZÁVĚREČNÉ PRODÝCHÁNÍ	12
5. SOUHRN CVIKŮ	14
6. ZÁVĚREČNÉ DOPORUČENÍ	18
7. ZDROJE OBRÁZKŮ.....	19

ÚVOD

Cvičení je nedílnou součástí komplexní léčby Parkinsonovy nemoci. Pro osoby s Parkinsonovou nemocí je pravidelná pohybová aktivita stejně tak důležitá jako farmakologická léčba, a proto jsem v rámci své bakalářské práce sestavila cvičební jednotku, která by mohla být inspirací pro pacienty, terapeuty či rodinné příslušníky.

Tato cvičební jednotka se skládá ze 4 částí (senzomotorického cvičení, cvičení vleže, cvičení na podložce a závěrečného prodýchání). Některá cvičení jsou zde popsána podrobněji, jelikož se v nich často chybuje, a pro jedince, kteří již budou správnou techniku ovládat, je na straně 14-17 vypsán pouhý souhrn cviků s počtem opakování.

Pomůcky, které během cvičení budete potřebovat:

- židli; podložku na cvičení; masážní míček neboli ježek; malý nafukovací míček neboli overball; dle zvážení labilní plošiny (bosu, balanční čůčka, měkká podložka, houpací deska)

1. SENZOMOTORICKÉ CVIČENÍ

Proč je důležité zařadit do svého tréninku právě senzomotorické cvičení?

- Podporuje prokrvení a průtok lymfy
- Aktivují se svaly nožní klenby
- Zlepší se rovnováha těla
- Dojde k zapojení trupové stabilizace

Pro tento druh cvičení budeme potřebovat:

- Masážní míček (ježka), malý nafukovací míček (overball), popř. židli nebo labilní plochy (bosu, balanční čůčka, měkká podložka, houpací deska)

Zásady:

- Cvičte naboso
- Nejdříve všechny cviky vyzkoušejte bezpečně na podlaze, poté až v případě zájmu začněte trénovat na labilních plochách
- Nechte si kolem sebe dostatek prostoru, abyste se vyvarovali úrazu při případném pádu

Než začnete cvičit, promasírujte si ježkem plosky nohy. Nastimulujete tak krevní oběh a aktivujete potřebné svaly plosky.

A) Proved'te masáž dlouhými tahy od paty až po konečky prstů

B) Proved'te masáž krouživými pohyby pouze na patě, středu plosky, a poté na konečcích prstů

C) Proved'te masáž dlouhými tahy na malíkové a palcové hraně nohy

Dále budete potřebovat overball na pár jednoduchých cviků.

- Overball zašlápněte silou a povolte.
- Udělejte kroužky kotníkem na overballu na jednu stranu, a poté i na druhou.
- Dolní končetinu na overballu natahujte a následně pokrčujte.
- Zkuste overball zvednout ze země nohou a podat si ho do ruky.

Pro aktivaci svalů plosky využijete cviky viz. níže.

- Zvedněte všechny prsty nahoru od země, a poté položte.
- Zvedněte pouze palce nahoru a ostatní prsty se snažte nechat přilepené u země.
- Zvedněte všechny prsty kromě palce nahoru a palec se snažte nechat přilepený u země.
- Roztáhněte prsty do vějíře od sebe a zase vraťte k sobě.
- Zametejte po podlaze malíkovou hranou směrem dovnitř a palcovou směrem ven.
- Suňte nohu dopředu „píd'alkovitým stylem“ pomocí krčení prstů, a poté pokračujte stejným způsobem vzad.

A nyní budete pokračovat balančními cviky. Jak už jsem zmínila v zásadách, nejdříve vyzkoušejte všechny cviky na zemi, a pokud je zvládnete bez pádů, můžete je zkusit i na labilních plošinách.

- Střídavé stoupání na špičky a na paty (v případě potřeby se opřete)
- Výpady vpřed
  - Provedení: Udělejte velký krok dopředu levou či pravou nohu (pak vystřídáte) a pomalu pokládejte zadní koleno směrem k zemi. Ruce dejte v bok. Při pohybu dolů proved'te nádech, vzhůru výdech.

– Dbejte na: rovná záda a zpevněný trup; v koleni by neměl být ve spodní pozici úhel větší než 90°; koleno přední nohy by nemělo přesahovat špičku; obě chodidla by měly směřovat dopředu a nevybočovat do stran.

▪ Podřepy

– Provedení: Postavte se s rozkročenýma nohama zhruba na šířku ramen a pohybem pánve dozadu a dolů proved'te dřep. Ruce spojte před tělem pro lepší stabilitu. Při pohybu dolů proved'te nádech, vzhůru výdech.

– Dbejte na: rovná záda a zpevněný trup, kolena by měly svírat ostrý úhel; špičky by měly směřovat dopředu nebo mohou být mírně vytočené zevně.

– Různé variace:

1. Proved'te podřep a při napřimování zpět do stoje předpažte natažené horní končetiny a jednu nohou zanožte do vzduchu.
2. Proved'te podřep a při napřimování zpět do stoje upažte horní končetiny do stran a jednu nohou unožte do strany ve vzduchu.

▪ Stoj na jedné noze

– Provedení: Zvedněte pokrčenou dolní končetinu do vzduchu.

– Dbejte na: rovná záda a zpevněný trup; fixujte očima bod před Vámi; mějte mírně pokrčené stojné koleno pro lepší stabilitu.

– Různé variace:

1. Na jedné noze si přendávejte overball pod pokrčenou nohou.
2. Na jedné noze si přendávejte overball kolem těla.
3. Na jedné noze spojte s nádechem obě ruce dlaněmi nad hlavou k sobě a s výdechem povolte.

- TIP! Pomocí různých pomůcek si vyrobte domácí senzomotorický chodník – můžete využít krabice s mechem, kamínky, písek, kaštiny, dřívky nebo třeba i polštář, provaz či lego. Pokud se nechcete do ničeho takového pouštět, zajděte někam do přírody a naboso se procházejte.

2. CVIČENÍ VE STOJI

Zezačátku si protáhněte krční páteř.

- S výdechem ukloňte hlavu do strany, s nádechem vraťte zpět.
- S výdechem rotujte hlavu co nejvíce do strany, s nádechem vraťte zpět.
- S výdechem hlavu předkloňte, s nádechem vraťte zpět.
- S výdechem hlavu zakloňte, s nádechem vraťte zpět.

Poté pokračujte s cvičením zaměřené na ruce a trup.

- Mačkejte prsty do pěsti.
- Mačkejte prsty do pěsti a pohybujte přitom pažemi odzdola nahoru.
- Udělejte kroužky v zápěstí na obě strany.
- Ohýbejte paže v loktech a dotkněte se dlaněmi rameny.
- Předpažte natažené ruce, následně upažte a scvakněte natažené ruce nad hlavou.
- Rozpažte ruce do stran a ohýbejte zápěstí nahoru a dolů.
- Zakmítejte s rozpaženými pažemi dopředu i dozadu.
- Boxování
  - Boxujte dopředu
  - Boxujte dopředu (4 pomalý, 3 rychlý)
  - Boxujte střídavě do stran
  - Boxujte střídavě do stran přes střed těla
  - Udělejte dřep + ve výchozí pozici boxujte dopředu a do stran
- „Máchání prádla“ – Dejte nohy mírně od sebe a houpavými pohyby kmítejte před tělem rukama ze strany na stranu. Počítejte si u toho do 3 (1-2-3) a na 3 udělejte velký oblouk horem a zase zopakujte.
- Předkloňte se trupem dopředu a následně se co nejvíce zakloňte dozadu.
- Ukloňte se co nejvíce dolů k zemi.
- Rotujte trup co nejvíce do stran.

Nyní přejděte na trénink nohou. Budete-li se během cvičení cítit nejistě, přidržujte se stolu nebo zdi, abyste se vyvarovali pádům!

- Skákejte na místě.
- Chod'te na místě s vysokými koleny; ruce složte za hlavou na zátylku a snažte se protilehlým loktem co nejvíce přiblížit ke koleni.
- Chod'te na místě s vysokými koleny; počítejte do 3 a na 3 (1-2-3) zastavte pohyb na 5 sekund a snažte se u toho udržet balanc; ruka půjde dopředu vždy s protilehlou nohou.
- Chůze bokem – Udělejte několik úroků bokem a vraťte se zpět.
- Chůze pozadu – Udělejte několik kroků vzad a vraťte se zpět.
- Chůze bez zrakové kontroly – Udělejte několik kroků se zavřenýma očima a vraťte se zpět.
- „Dual task“ chůze – Zkuste během chůze plnit nějaký úkol (přeříkávat si násobilku, nést míček na lžičce, házet míček vzhůru a chytat ho apod.).
- Chůze přes překážky – Do cesty si postavte překážku o výšce 20 cm a zkuste jí několikrát překročit.
- Chůze mezi překážkami – Udělejte si slalom kolem překážek, na konci se otočte a jděte zpět.
- Tandemová chůze – Dávejte nohu před nohu, jako byste šli po čáře, ze které se nechcete vychýlit, a zkuste u toho udržet balanc.
- Přenášení váhy
  - Stoj rozkročný, ruce v bok; přenášejte váhu z jedné nohy na druhou
  - Jedna noha vepředu (protilehlá ruka též vepředu), druhá vzadu (protilehlá ruka též vzadu); přenášejte váhu z jedné nohy na druhou a u toho hýbejte vždy protilehlýma rukama

3. CVIČENÍ NA PODLOŽCE

Vzpor klečmo neboli pozice na čtyřech

- Provedení: Horní končetiny mějte na šířku ramen; dolní končetiny na šířku kyčlí; hlava i kostrč jsou v prodloužení páteře; prostor mezi lopatkami je vyplněný; nepropadejte se v bedrech.
- Různé variace:
  1. Při nádechu natáhněte jednu ruku dopředu a druhostrannou nohu dozadu, s výdechem se vraťte do výchozí pozice. V případě nejistoty zvedejte pouze jednu končetinu.
  2. S výdechem se ukloňte trupem do strany a podívejte se za patami, s nádechem se narovnejte do výchozí pozice.
  3. S nádechem upažte ruku do vzduchu a podívejte se za ní, s výdechem se vraťte do výchozí pozice.
  4. Přitáhněte koleno co nejvíce pod sebe a švihem zanožte ve vzduchu.
  5. „Nízký medvěd“ - Zapřete se špičkami nohou o zem a zvedněte kolena cca pár centimetrů nad zem.
  6. Posad'te se na paty a vytáhněte se co nejvíce dopředu za rukama, aby došlo k protažení.
  7. Vytočte jednu ruku do strany, druhou ruku dejte před ní a posad'te se na paty.

Vleže na břicho

- „Kobra“ - Dlaně položte lehce před ramena, lokty nechte u těla, nárty mějte volně položené. S nádechem se zapřete o dlaně a zvedejte se vzhůru. Stydká spona se během cviku opírá o podložku. S výdechem povolte.
- „Žabák“ – Ruce si složte pod čelo, pokrčte nohu a vysuňte jí podél těla, jako kdybyste se chtěli začít plazit. S výdechem přitáhněte rukou koleno ještě výše. Pozici chvilku prodýchejte a s nádechem vraťte nohu zpět.
- Složte si ruce pod čelo, nohy mějte volně natažené. S výdechem odlepte od podložky ruce s hlavou i dolní končetiny, chvilku prodýchejte a s nádechem uvolněte.

- Ruce vzpažíme dopředu, nohy necháme natažené. S výdechem zvedněte protilehlou ruku a nohu na podložku, s nádechem uvolněte.
- Uchopte rukama nohy za nártý, lehce odlepte hrudník nad podložku a koukněte dopředu před sebe s výdechem a s nádechem uvolněte.
- Střídavě zakopávejte nohama k hýždím.

Vleže na zádech

- Střídavě přitahujte a propínejte špičky.
- Přitahujte k sobě špičky a propínejte kolena dolů do podložky.
- Udělejte kroužky v kotnících na obě strany.
- Vytáchejte špičky směrem dovnitř a ven (pokud jste po totální endoprotéze kyčle, tento cvik vynechte).
- Nechte nohy natažené a střídavě unožujte po podložce do strany a zpět (nevytáchejte kolena a špičky prstů do strany; ty směřují během provedení pohybu nahoru ke stropu!).
- Střídavě krčte nohy v koleni.
- Střídavě krčte nohy v koleni a jednu pokrčenou nohu narovnejte.
- Střídavě krčte nohy v koleni a jednu pokrčenou nohu unožte do strany.
- Bridging neboli zvedání pánve nahoru – Ruce mějte položené na podložce podél těla a s nádechem zvedněte pánev nahoru, s výdechem dolů.
- Šlapejte nohama jako při jízdě na kole nejdříve popředu, a poté pozadu.
- Přitáhněte rukama pokrčené nohy co nejvíce k hrudníku a povolte.
- S výdechem stočte pokrčené nohy do strany a hlavu otočte na protilehlou stranu, s nádechem vraťte do výchozí pozice; ruce mějte upažené do stran.
- Mějte natažené nohy ve vzduchu a držte je za zadní stranu stehen.
- Natáhněte nohy ve vzduchu a dejte je co nejvíce od sebe, dotáhněte rukama za vnitřní stranu stehen.
- Ruce mějte natažené podél těla, malíkovou hranou směrem k podložce. Zatlačte s výdechem do podložky, s nádechem povolte.
- Ruce máme pokrčenou v loktech jako svícny. S výdechem zatlačte lokty do podložky, s nádechem povolte.
- Mějte přilepená bedra na podložce, ruce vzpažte vzhůru, nohy mějte natažené; s nádechem se vytáhněte za rukama i nohama a s výdechem uvolněte.

S overballem

- Overball je pod patou, s výdechem stlačte overball k zemi a s nádechem povolte.
- Overball je pod kolenem, s výdechem propněte koleno do overballu a s nádechem povolte.
- Pokrčte nohy, dejte overball mezi kolena a s výdechem overball stlačte a s nádechem povolte.
- Overball nechte mezi kolena a zopakujte bridging. S nádechem zvedněte pánev nahoru a s výdechem povolte.
- Nyní si dáme míček pod pokrčené nohy a zopakujte bridging. S nádechem zvedněte pánev nahoru a s výdechem povolte.
- Držte overball oběma rukama před břichem. S výdechem overball stlačte a s nádechem povolte.
- Držte overball oběma rukama před hrudníkem. S výdechem overball stlačte a s nádechem povolte.
- Držte overball oběma rukama před obličejem. S výdechem overball stlačte a s nádechem povolte.
- Držte overball oběma rukama před hrudníkem. S výdechem zkuste overball „roztrhnout“ a nádechem povolte.
- Držte overball v jedné ruce a s výdechem stiskněte a s nádechem povolte.
- Natáhněte obě ruce s overballem před sebe a dělejte rukama malé kroužky. Postupně kroužky zvětšujte, dokud nebudete dělat velké kruhy. Poté zopakujte na druhou stranu.
- Mějte upažené ruce do stran a jedna ruka svírá overball. Před hrudníkem si overball vyměňte z ruky do ruky a nastavte výchozí pozici.
- Jedna ruka je vzpažená, druhá ruka je položená směrem dolů podél těla. Jedna ruka svírá overball. Před hrudníkem si overball vyměňte z ruky do ruky a nastavte výchozí pozici.
- Na závěr si dejte overball pod záda mezi lopatky, vzpažte ruce vzhůru a vytahujte se za nataženými rukama i nohama.

4. ZÁVĚREČNÉ PRODÝCHÁNÍ

Proč je důležité zařadit do svého tréninku právě dechové cvičení?

- Posiluje dýchací svalstvo
- Má vliv na správné držení těla
- Uvolňuje napětí v těle
- Zlepšuje funkci vnitřních orgánů
- Podporuje krevní oběh a zajišťuje přísun kyslíku do tkání

Pro tento druh cvičení budeme potřebovat:

- Podložku na cvičení, popřípadě nějaký polštářek nebo deku

Zásady:

- Zkuste zaujmout pozici, ve které budete plně uvolnění (ideální pozice vleže na zádech)
- Eliminujte všechny rušivé vlivy kolem Vás (ztište si mobilní telefon, zavřete okna apod.)

A. Lokalizované dýchání

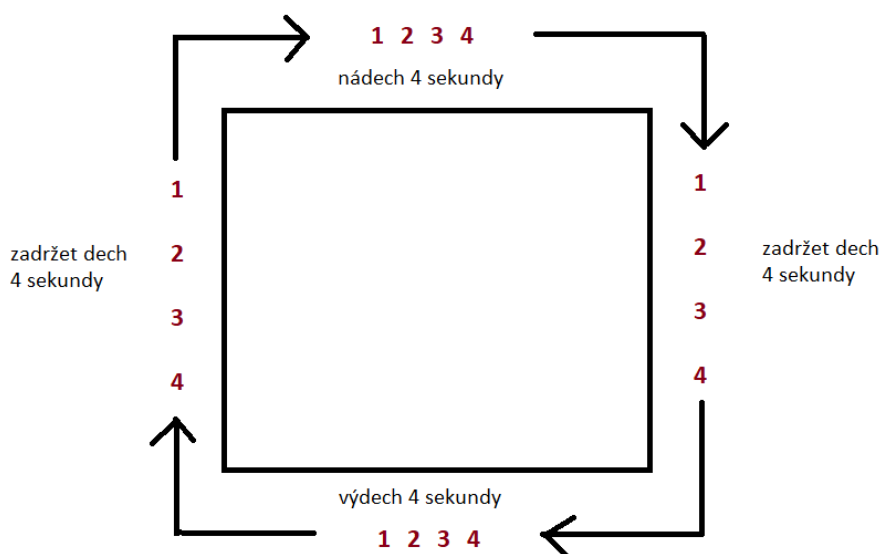
- *Dýchání do břicha* – (1) položte si ruce na břicho, (2) proved'te hluboký nádech nosem do břicha, kdy se snažte vytlačit ruce pomocí nádechu co nejvýše, a (3) vydechněte ústy; u výdechu vnímejte pokles rukou dolů.
- *Dýchání do spodních žebber* – (1) položte si ruce na spodní žebra, (2) proved'te nádech nosem pod Vaše ruce tak, aby se žebra při nádechu rozvinuly více do strany, a (3) při výdechu ústy se k sobě žebra opět přiblížily.
- *Dýchání do horní oblasti hrudníku* – (1) položte si ruce na hrudník pod klíční kosti, (2) nadechněte se nosem do hrudníku pod Vaše ruce a (3) vydechněte ústy; opět se soustřed'te na pokles rukou dolů.

B. Dechová vlna

- U dechové vlny se aktivují dýchací svaly ve správném pořadí. Jde o plynulé propojení všech 3 fází provedené během lokalizovaného dýchání.
- (1) Jednu ruku si položte na břicho, (2) druhou ruku položte na hrudník pod klíční kosti. Proved'te (3) hluboký nádech nosem do břicha, do hrudníku až pod klíční kosti a (4) výdech zopakujte ve stejném pořadí, tedy z břicha, z hrudníku a z podklíčků.

C. Krabicové dýchání

- Tato technika dýchání se využívá při tréninku hlubokého a pomalého dechu. Napomáhá ke zvýšení výkonnosti, soustředěnosti a také k uvolnění napětí v těle.
- Principem je provedení čtyř úkonů (nádech – zadržení dechu – výdech – zadržení dechu), kdy každý z nich trvá 4 vteřiny. Pokud Vám to ze začátku hned nepůjde, není třeba striktně dodržovat cyklus 4 vteřin. Není problém si ho ze začátku zkrátit na 3 vteřiny a s každým dalším cvičením čas prodlužovat. U dýchání si počítejte tiše v hlavě.
- Provedení: (1) hluboký nádech nosem s napočítáním do 4
(2) zadržte dech a počítejte si u toho do 4
(3) výdech ústy s napočítáním do 4
(4) zadržte dech a počítejte si u toho do 4

5. SOUHRN CVIKŮ

CVIK	POČET OPAKOVÁNÍ / DOBA CVIKU
SENZOMOTORIKA	
Masáž plosky nohy ježkem (dlouhé tahy, krouživé pohyby)	1-2 minuty
Zašlapování overballu	5 x na každou nohu
Kroužky kotníkem na overballu	5 sekund na každou stranu
Natahování a krčení nohy na overballu	5 x na každou nohu
Zvedání overballu nohou ze země	3 x na každou nohu
Zvedání prstů nohy od země	5 x
Zvedání pouze palců nohy od země	5 x
Zvedání všech prstů kromě palce od země	5 x
Roztahování prstů do strany od sebe	5 x
Zametání malíkovou a palcovou hranou	2 x na každou nohu
Sunutí nohy „píd'alkovitým stylem“ dopředu a zpět	2 x na každou nohu
Střídavé stoupání na špičky a paty	10 x
Výpady	5 x na každou nohu
Podřep (+ jeho variace – vzpažit ruce nahoru a zanožit nohu; upažit ruce a unožit nohu do strany)	Každá část 5 x na každou nohu
Stoj na jedné noze (+ jeho variace – overball přendávat pod nohou/kolem těla; spojit ruce dlaněmi nad hlavou)	Každá část 3 x na každou nohu
Senzomotorický chodník	2 x projít
STOJ	
Úklony hlavy k rameni	5 x na každou stranu
Rotace hlavy do stran	5 x na každou stranu
Předklon hlavy	5 x
Záklon hlavy	5 x
Mačkání prstů do pěsti	10 x

Mačkání prstů do pěsti + pohyb pažemi odzdola nahoru	3 x
Kroužky v zápěstí	5 x na každou stranu
Pokrčování paží v loktech	5 x
Předpažení rukou – upažení do stran – tlesknutí dlaněmi nad hlavou	5 x
Upažení a ohýbání zápěstí	10 x
Kmitání rozpaženými pažemi	10 sekund na každou stranu
Boxování (+ jeho variace – dopředu; dopředu s počítáním → 4 pomalý a 3 rychlý; do stran; přes střed těla; se dřepem)	Každá část 5 x na každou ruku
„Máchání prádla“ – ze strany na stranu a na 3 velký oblouk	5 x na každou stranu
Předklon a záklon trupu	5 x
Uklánění trupu do stran	6 x na každou stranu
Rotace trupu do stran	6 x na každou stranu
Skákání na místě	30 sekund
Chůze na místě s vysokými koleny (+ variace – protilehlými lokty dotek kolen; s počítáním výdrž)	Každá část 5 x na každou nohu
Chůze bokem	5 kroků na každou stranu
Chůze pozadu	5 kroků dopředu a 5 kroků dozadu
Chůze se zavřenýma očima Chůze s úkolem (přeříkávat si násobilku; nést míček na lžiče; házet míček vzhůru a chytat ho)	5 kroků dopředu a 5 kroků dozadu
Chůze přes překážky	5 x
Chůze mezi překážkami	5 x
Tandemová chůze	10 kroků vpřed
Přenášení váhy (ze strany na stranu; zepředu dozadu)	Každá část 5 x na každou nohu
VZPOR KLEČMO	
Zvedání protilehlých končetin	5 x na každou stranu

Podívat se do strany za patami	5 x na každou stranu
Upažit do výšky a podívat se za rukou	5 x na každou stranu
Přitáhnout koleno pod sebe a zanožit	5 x na každou stranu
Nízký medvěd	3 x 10 sekund výdrž
Protáhnout sklouznutím na paty a vytáhnout se za rukama	5 x na každou stranu
Vytočit ruce do stran a sklouznout na paty	5 x na každou stranu
NA BŘÍŠE	
Kobra	5 x
Žabák	3 x na každou stranu
Zvedání složených paží a dolních končetin nad podložku	3 x na každou stranu
Zvedání protilehlé ruky a nohy současně	3 x na každou stranu
Uchopení nártů a zvednutí hrudníku nad podložku	3 x 5 sekund výdrž
Střídavé zakopávání noh k hýždím	5 x na každou stranu
VLEŽE NA ZÁDECH	
Přitahování a propínání špiček	5 x na každou stranu
Přitahování špiček a propínání kolene dolů do podložky	5 x
Kroužky v kotnících	10 sekund na každou stranu
Vytáčení špiček směrem dovnitř a ven	5 x
Unožování do stran	5 x na každou nohu
Krčení nohou v koleni (+ variace – pokrčenou nohu narovnat; pokrčenou nohu unožit do strany)	5 x na každou nohu
Bridging (zvedání pánve)	5 x
Šlapání na kole dopředu a vzad	10 sekund dopředu a 10 sekund dozadu
Přitahování pokrčených noh k hrudníku	5 x
Otáčení pokrčených noh na jednu stranu a hlavu na druhou	3 x na každou stranu
Natažené nohy ve vzduchu s úchytem za zadní stranu stehen	5 x

Natažené nohy ve vzduchu unožit do stran a dotáhnout rukama za vnitřní stranu stehen	5 x
Tisknutí natažených paží do země	5 x
Tisknutí pokrčených rukou ve svícnu do země	5 x
Vytahování se za vzpaženými rukama a nataženými nohama	5 x
S OVERBALLEM	
Stlačování overballu patou	5 x na každou nohu
Přitahování špiček a propínání kolene do overballu	5 x na každou nohu
Stlačování overballu mezi pokrčenými koleny	10 x
Bridging s overballem mezi koleny	5 x
Bridging s overballem pod chodidly	5 x
Stlačování overballu před břichem	5 x 5 sekund výdrž
Stlačování overballu před hrudníkem	5 x 5 sekund výdrž
Stlačování overballu před obličejem	5 x 5 sekund výdrž
Tahání overballu od sebe	5 x
Mačkání overballu v jedné ruce	5 x na každou ruku
Kroužení overballem (od malých kroužku po velké kruhy)	2 x na každou stranu
Přendávání overballu před hrudníkem mezi upaženými pažemi	5 x na každou stranu
Přendávání overballu před hrudníkem mezi vzpaženou a nataženou rukou směrem dolů	5 x na každou stranu
Vytahování se za rukama a nohama v prodloužení páteře (overball je mezi lopatkami)	5 x
DÝCHÁNÍ	
Lokalizované dýchání do břicha	5 x
Lokalizované dýchání do oblasti spodních žebber	5 x
Lokalizované dýchání do oblasti horního hrudníku	5 x
Dechová vlna	5 x
Krabicové dýchání	3 minuty

6. ZÁVĚREČNÉ DOPORUČENÍ

- Snažte se při cvičení udržet rytmus (například pomocí rytmické hudby, metronomu, počítání či slovního vedení)
- Cvičte v dobrém stavu hybnosti
- Cvičte pravidelně (nejlépe každý den 15–60 minut)
- Soustřed'te se během cvičení na správnou techniku cviku!! (jestli máte doma zrcadlo, doporučuji ze začátku cvičit u zrcadla a kontrolovat, zda máte správně nastavené tělo)
- Mějte na sobě pohodlné oblečení
- Nechte si kolem sebe dostatek prostoru
- Doporučené sportovní aktivity: rychlá chůze, plavání, Tai – chi, jóga, pilates, jízda na rotopedu/kole, golf, tanec, míčové hry

7. ZDROJE OBRÁZKŮ

Židle - <https://www.nabytekmirok.cz/jidelni-zidle-dub/1193-dubova-zidle-country-masiv-mega-akce.html>

Podložka na cvičení - <https://www.tejpovani.cz/thera-band-podlozka-na-cviceni--190-cm-x-60-cm-x-1-5-cm--cervena/>

Ježek - <https://www.babylekarna.cz/acra-micek-masazni-7-5cm-cerveny-balonek-jezek-s-bodlinkami-v-krabici/>

Overball - <https://www.svetfyzioterapie.cz/sfshop/overball-25-cm-701220>

Bosu - <https://yakimasport.com/cs/motoricky-a-silovy-trenink/bosu-trainer.html>

Měkká podložka - https://www.sportago.cz/p/penova-balanci-podlozka-sportago?varianta=343&gclid=CjwKCAjwIJimBhAsEiwA1hrp5gmXgQliAV_uJ5Y0z_dHz2TWzH9EXwv_DdluLG2JdNaP92u_j4pwEhoCbXYQAvD_BwE

Balanční čochka - https://www.dmapraha.cz/cocka-red_z27724/

Balanční úseč - https://www.rehabilitacnipomucky.cz/balanci-usec-thera-band-valcova/?gad=1&gclid=CjwKCAjwIJimBhAsEiwA1hrp5nyfQijcBRFJ1sQxZqCxlZFCJwMg_QnMcsaTtmHCKgzMR3CJkv7XyBoCF24QAvD_BwE

Dřevěná balanční plošina - <https://www.tejpy.cz/drevena-balanci-plosina-azuni/>